

Dự án VnSAT - Chuyển đổi nông nghiệp bền vững

NGÀNH LÚA GẠO

Tuần 17 (20/4/2020 - 24/4/2020)

ĐIỂM TIN

Giá gạo 5% tấm của Thái Lan và Việt Nam tăng, trong khi giá gạo Ấn Độ giảm.

Sản lượng gạo của Iran tăng 46%

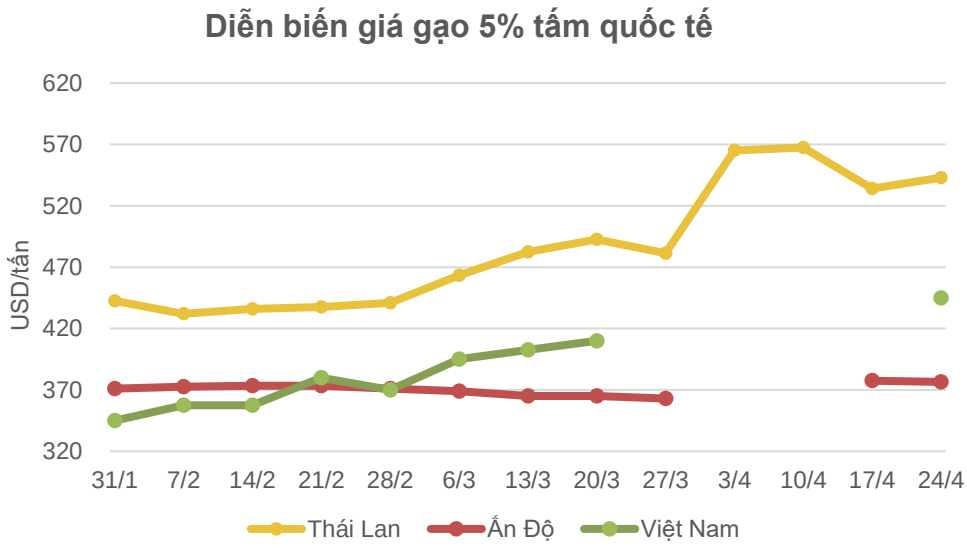
Indonesia đủ khả năng an ninh lương thực đến tháng 11/2020

EU đang nhập khẩu nhiều gạo Uruguay hơn

Ghana gặp vấn đề về an ninh lương thực

Bangladesh thiếu hụt lao động thu hoạch lúa vụ Boro

THỊ TRƯỜNG THẾ GIỚI



Nguồn: AGROINFO tổng hợp

Trong tuần này, giá gạo 5% tấm của Thái Lan và Việt Nam tăng, trong khi giá gạo Ấn Độ giảm.

Giá gạo 5% tấm trung bình của Thái Lan đạt 543 USD/tấn, tăng 9 USD/tấn so với tuần trước. Hiện các thương nhân Thái Lan đang theo dõi chặt chẽ thị trường để phát hiện ra những thay đổi trong giá và nhu cầu sau khi Việt Nam dỡ bỏ lệnh cấm xuất khẩu. [1]
Giá gạo 5% tấm của Ấn Độ đạt mức trung bình 377 USD/tấn, giảm nhẹ gần 1 USD/tấn so với tuần trước. Nguyên nhân chính là do tỷ

giá đồng Rupee đi xuống. Các thương nhân cho biết hiện có khá nhiều đơn đặt hàng từ các nước Châu Phi, tuy nhiên lệnh phong tỏa vẫn khiến cho hoạt động xuất khẩu bị trì trệ. [1]

Giá gạo Việt Nam 5% tấm đạt trung bình 445 USD/tấn, tăng 35 USD/tấn so với tuần trước khi cấm xuất khẩu vào cuối tháng 3/2020. Hiện Chính phủ Việt Nam đã cho phép xuất khẩu thêm 100 nghìn tấn gạo so với hạn ngạch tháng 4/2020 đặt ra là 400 nghìn tấn, đưa tổng mức hạn ngạch tháng 4 lên 500 nghìn tấn. Tuy nhiên, tính đến cuối tuần này, lượng thực xuất mới đạt gần 195 nghìn tấn. [1] [9]

MỘT SỐ SỰ KIỆN KHÁC TÁC ĐỘNG TỚI THỊ TRƯỜNG GẠO QUỐC TẾ

Bộ Nông nghiệp Iran cho biết sản lượng gạo của Iran vào cuối tháng 3/2020 đạt 9,20 triệu tấn, tăng 46% từ mức 4,52 triệu tấn của cùng kỳ năm 2019. Sản lượng gạo này vừa đủ đáp ứng nhu cầu tiêu thụ nội địa của nước này với ước tính mỗi người dân tiêu thụ 35 kg gạo/năm. Nhìn chung sản lượng tăng như trên không chỉ do tăng diện tích mà còn do thời tiết tương đối thuận lợi. Diện tích lúa năm nay đã đạt 834 nghìn ha, tăng 38% so với mức 230 nghìn ha của năm ngoái. Do đó, chính phủ Iran cho biết, Iran có đầy đủ khả năng thực hiện tự cung tự cấp đối với mặt hàng gạo và từ tháng 10/2020, nước này sẽ không còn cần nhập khẩu gạo với khối lượng lớn từ các nước sản xuất khác, mà đặc biệt là Ấn Độ. [2]

Bộ Thương mại Indonesia cho biết nước này đã đủ khả năng tăng mức an ninh lương thực đến cuối tháng 11/2020. Hiện nay quốc gia này mới có 3,3 triệu tấn gạo dự trữ, tuy nhiên Indonesia đang kỳ vọng sẽ thu được 19,8 triệu tấn gạo từ vụ lúa được thu hoạch rải rác từ khoảng tháng 3 đến tháng 8 năm nay. Nguồn cung từ hai nguồn trên sẽ giúp cho Indonesia đảm bảo ổn định an ninh lương thực giữa bối cảnh dịch Covid-19 khiến cho bất ổn trong nhập khẩu lương thực gia tăng. [3]

Trong bối cảnh dịch Covid-19, hầu hết các nông sản đều có xu hướng sụt giảm giá, ngoài trừ gạo với mức tăng phi mã hai con số. Giá gạo tăng là do nguồn cung giảm, nguy cơ chuỗi cung ứng toàn cầu bị rối loạn khi dịch bệnh tiếp tục kéo dài. Mặc dù nguồn cung gạo suy giảm nhưng thế giới lại không thiếu gạo, thậm chí sản lượng gạo đang ở mức cao. Khác với lúa mỳ là ngũ cốc mà nhiều nước trồng được, nguồn cung xuất khẩu gạo khá hẹp, chủ

yếu ở khu vực Nam và Đông Nam Á, do đó, giá gạo rất nhạy cảm với các thay đổi từ các thị trường này, đặc biệt là vào khoảng cuối tháng 3 đầu tháng 4/2020, Việt Nam tạm dừng xuất khẩu gạo và Ấn Độ bị gián đoạn chuỗi logistics gạo do phong tỏa đã đẩy giá gạo lên cao. Từ 1/3/2020 đến 8/4/2020, trung bình 1 tấn gạo đã tăng từ 450 USD/tấn lên 579 USD/tấn (tăng khoảng 29% trong vòng 1 tháng). Dự báo nhu cầu gạo vẫn sẽ ở mức cao nhưng sẽ ở trong ngắn hạn. Một số quốc gia đang tận dụng việc giá gạo tăng cao, như Thái Lan và Uruguay. Thái Lan tuyên bố sẽ không có kế hoạch cấm xuất khẩu gạo. Còn gần đây EU đang nhập khẩu nhiều hơn gạo Uruguay. Uruguay cho rằng nước này đang chiếm ưu thế xuất khẩu so với các nước Châu Á – các nước đang gián đoạn xuất khẩu vì dịch bệnh. Việc đẩy mạnh xuất khẩu trong thời điểm này cũng giúp Uruguay làm rỗng các kho gạo vào cuối tháng 42020, kịp thời dùng để chứa gạo thu hoạch của vụ mùa mới. Hiệp hội Trồng lúa Uruguay cho rằng sản lượng vụ mùa mới có thể sẽ cao hơn mọi năm, do đó Uruguay sẽ không bị tác động ởi vấn đề an ninh lương thực. [4]

Chính phủ Ghana lo lắng về vấn đề an ninh lương thực của quốc gia trong bối cảnh dịch Covid-19 diễn biến phức tạp. Nguyên nhân chính là do nước này chỉ sản xuất được 40% sản lượng nội địa, trong khi 60% phụ thuộc vào nhập khẩu. Theo thống kê của Trademap, 59% khối lượng gạo nhập khẩu của Ghana là từ Việt Nam, 25% từ Thái Lan, 7% từ Ấn Độ và 8% từ các quốc gia khác. Tuy nhiên thời gian gần đây sự gián đoạn trong xuất khẩu gạo của Việt Nam và Ấn Độ, song song với mức giá tăng mạnh của Thái Lan, đã khiến cho nguồn nhập khẩu của Ghana trở nên bất ổn. [5] [6]

Sản lượng gạo hàng năm của Bangladesh ước tính đạt 35 triệu tấn/năm, trong đó, vụ lúa thu hoạch mùa hè hay còn gọi là “Boro” ước tính chiếm khoảng 57%, tương đương 20 triệu tấn. Vụ mùa này thường được gieo trồng vào khoảng tháng 12-2 hàng năm và được thu hoạch vào tháng 4-5 hàng năm. Tuy nhiên tình hình dịch bệnh Covid-19 đã buộc quốc gia này phải tiến hành phong tỏa (cho đến ít nhất ngày 5/5/2020), khiến cho tình trạng thiếu hụt lao động thu hoạch trở nên nghiêm trọng, và dự báo có thể ảnh hưởng đến sản lượng vụ mùa này. [1] [7]

ĐIỂM TIN

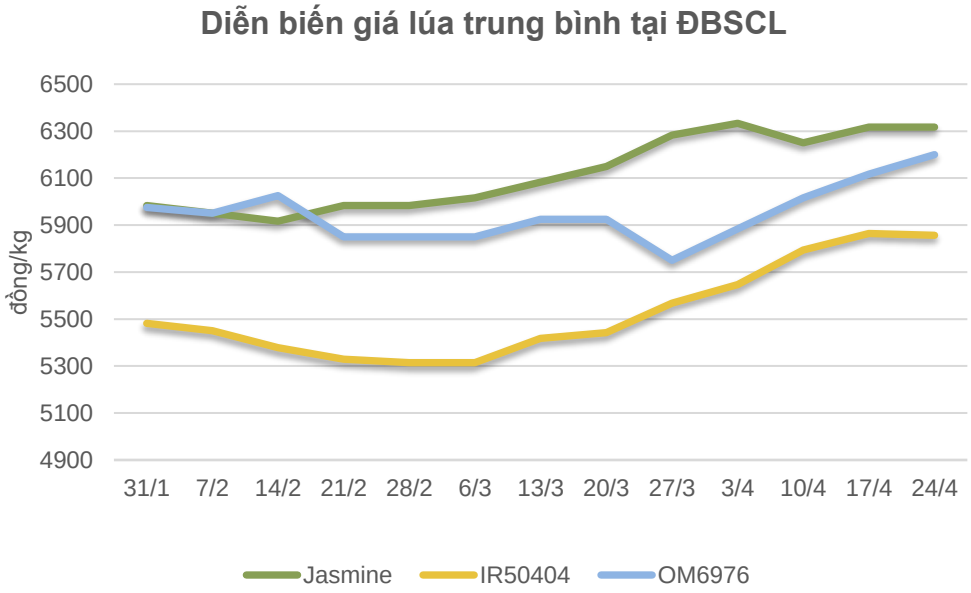
Giá lúa Jasmine tương đương so với tuần trước, trong khi IR50404 giảm và OM6976 tăng lên

Chính phủ cho phép tạm ứng hạn ngạch 100 nghìn tấn của tháng 5/2020 cho doanh nghiệp có gạo đưa vào cảng trước 24/3/2020 nhưng chưa đăng ký tờ khai và cho phép xuất khẩu gạo nếp theo nhu cầu thị trường

Thanh tra Chính phủ được yêu cầu tiến hành thanh tra đột xuất việc chấp hành các quy định của pháp luật trong công tác quản lý nhà nước về xuất khẩu gạo thời gian qua

Vụ lúa Đông Xuân của các tỉnh thành phía Bắc dự kiến sẽ có sản lượng khoảng 6,9 triệu tấn thóc (tương đương 3,45 triệu tấn gạo)

THỊ TRƯỜNG TRONG NƯỚC



Nguồn: AGROINFO tổng hợp

Giá lúa Jasmine (khô) trung bình tại một số tỉnh ĐBSCL đạt mức 6.317 đồng/kg, tương đương so với tuần trước. [8]

Giá lúa IR50404 (khô) trung bình tại một số tỉnh ĐBSCL đạt 5.857 đồng/kg, gảim 7 đồng/kg so với tuần trước. Giá lúa IR50404 (khô) tại Bến Tre đạt 6.300 đồng/kg, tại Kiên Giang đạt 5.800 đồng/kg, tại Vĩnh Long đạt 5.900 đồng/kg. [8]

Giá lúa OM6976 (khô) trung bình tại một số tỉnh ĐBSCL đạt 6.200 đồng/kg, tăng 83 đồng/kg so với tuần trước. [8]

MỘT SỐ SỰ KIỆN TÁC ĐỘNG TỚI THỊ TRƯỜNG GẠO TRONG NƯỚC

Nhằm đảm bảo an ninh lương thực quốc gia, Thủ tướng Chính phủ đã có có ý kiến chỉ đạo tại văn bản số 2827/VPCP-KTTH ngày 10/4/2020. Các Bộ: Công Thương, Tài chính và các cơ quan liên quan đã triển khai thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ. Trong quá trình triển khai thực hiện, các cơ quan truyền thông, Hiệp hội Lương thực Việt Nam, Phòng thương mại và Công nghiệp Việt Nam, một số địa phương và doanh nghiệp xuất khẩu gạo đã có nhiều ý kiến phản ánh về việc triển khai của các Bộ, cơ quan còn bất cập trong tổ chức đăng ký hạn ngạch xuất khẩu gạo tháng 4 năm 2020 cũng như sự phối hợp thiếu chặt chẽ giữa Bộ

Công Thương và Bộ Tài chính. Do đó, vào đầu tuần này (Thứ 2, ngày 20/4), Chính phủ đã phải tổ chức phiên họp nhằm tháo gỡ khó khăn cho xuất khẩu gạo. [10]

Một số kết luận về việc xuất khẩu gạo như sau: [10]

(i) Cho phép tạm ứng hạn ngạch 100 nghìn tấn của tháng 5/2020 cho doanh nghiệp có gạo đưa vào cảng trước 24/3/2020 nhưng chưa đăng ký tờ khai;

(ii) Đối với các doanh nghiệp đã được mở tờ khai hải quan xuất khẩu gạo (trong phạm vi 400.000 tấn), Bộ Tài chính chủ trì, phối hợp với Bộ Công Thương thực hiện rà soát, kiểm tra để phát hiện doanh nghiệp khai khống không có hàng (đăng ký hạn ngạch nhưng chưa có gạo), trên cơ sở đó xử lý cho phù hợp với chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ và quy định của pháp luật;

(iii) Cho phép xuất khẩu nếp (bao gồm: thóc nếp, gạo nếp, tấm nếp) trong tháng 4 năm 2020 theo nhu cầu thị trường, không chịu sự điều chỉnh của cơ chế điều hành xuất khẩu gạo tại văn bản số 2827/VPCP-KTTH ngày 10/4/2020;

(iv) Về việc mua gạo dự trữ quốc gia: Bộ Tài chính khẩn trương thực hiện theo đúng ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại văn bản số 2827/VPCP-KTTH ngày 10/4/2020; cần lưu ý cơ chế giá, thủ tục, ràng buộc giữa các bên để đẩy nhanh tiến độ mua đủ lương thực dự trữ quốc gia;

(v) Bộ Tài chính rà soát lại quy trình, thủ tục trong việc thực hiện mở tờ khai hải quan bảo đảm công khai, minh bạch, dễ thực hiện, dễ giám sát, không để lợi dụng chính sách;

(vi) Bộ Công thương chủ trì, phối hợp với các bên bảo đảm không ảnh hưởng đến an ninh lương thực quốc gia, tuyệt đối không để xảy ra thiếu gạo trong mọi tình huống, nhất là trong bối cảnh biến đổi khí hậu và tình hình dịch bệnh COVID-19, giảm thiểu việc gián đoạn chuỗi sản xuất lúa gạo, bảo vệ quyền lợi hợp pháp, chính đáng cho người nông dân và các tổ chức kinh doanh có liên quan; lưu ý việc xuất khẩu gạo không ảnh hưởng đến các cam kết quốc tế và quan hệ đối ngoại của Việt Nam;

(vii) Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tiếp tục tập trung, đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp, bảo đảm đáp ứng đầy đủ nhu cầu lương thực trong nước và một phần cho xuất khẩu; đánh giá và dự báo sát sản lượng lương thực và nhu cầu tiêu dùng trong nước trong bối cảnh dịch bệnh COVID-19.

Ngoài ra, trong ngày 20/4, Thủ tướng Chính phủ đã yêu cầu Thanh tra Chính phủ tiến hành thanh tra đột xuất việc chấp hành các quy định của pháp luật trong công tác quản lý nhà nước về xuất khẩu gạo thời gian qua theo Nghị định số 107/2018/NĐ-CP ngày 15/8/2018 của Chính phủ về kinh doanh xuất khẩu gạo và các chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại văn bản số 121/TB-VPCP ngày 23/3/2020 và số 2827/VPCP-KTTH ngày 10/4/2020 của Văn phòng Chính phủ, có hay không dấu hiệu trục lợi, tiêu cực để xử lý nghiêm theo quy định của pháp luật. Đồng thời, làm rõ thông tin báo chí phản ánh về việc công khai, minh bạch liên quan đến việc làm thủ tục hải quan và việc đăng ký mở tờ khai hải quan khi xuất khẩu gạo; báo cáo Thủ tướng Chính phủ trong tháng 6/2020. [11]

Theo Bộ Nông nghiệp và PTNT, do chủ động lên kế hoạch, tập trung chỉ đạo sản xuất Vụ Đông Xuân 2019-2020 ở các tỉnh phía Bắc (từ Thừa Thiên-Huế trở ra) từ rất sớm, nên nông dân các địa phương đã lấy đủ nước đổ ải, làm đất nhanh và gieo cấy tập trung đúng lịch thời vụ. Đầu vụ thời tiết thuận lợi, được bón phân, chăm sóc tốt nên lúa sinh trưởng, phát triển tốt. Theo đó, vùng Bắc Trung Bộ diện tích gieo cấy là 350 nghìn ha, sản lượng ước đạt 2,2 triệu tấn. Hiện lúa đã trỗ được khoảng 80% diện tích, sẽ trỗ hết trước 30/4 và dự kiến thu hoạch xong trước 30/5/2020. Nhìn chung, lúa sinh trưởng và phát triển tốt, khả năng được mùa cao. Tại các tỉnh Đồng bằng sông Hồng, diện tích gieo cấy lúa đạt 508 nghìn ha, sản lượng ước đạt 3,3 triệu tấn, lúa đang giai đoạn làm đòng, trà lúa sớm đang đòng-trỗ, lúa đang sinh trưởng, phát triển tốt dự kiến sẽ thu hoạch xong trước 30/6/2020. Còn ở các tỉnh Trung du miền núi phía Bắc, diện tích gieo cấy lúa đạt 245 nghìn ha, sản lượng ước đạt 1,4 triệu tấn. Lúa đang giai đoạn làm đòng, trà lúa sớm đang trỗ, lúa sinh trưởng, phát triển tốt, dự kiến sẽ thu hoạch xong trước 30/6/2020. Như vậy, vụ Đông Xuân các tỉnh thành phía Bắc dự kiến sẽ cho sản lượng khoảng 6,9 triệu tấn thóc (tương đương 3,45 triệu tấn gạo). Nguồn gạo bổ sung này giúp đảm bảo an ninh lương thực trong nước, cũng như cung cấp một phần cho xuất khẩu gạo trong bối cảnh dịch COVID-19. Tuy nhiên, Bộ Nông nghiệp và PTNT cũng lưu ý vào cuối tháng 4 đầu tháng 5/2020, vẫn còn những đợt không khí lạnh gây ảnh hưởng đến khu vực Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ kèm theo mưa ẩm kéo dài, có nơi mưa vừa, mưa to và giông lốc. Đợt mưa ẩm này đúng vào thời kỳ lúa trỗ tập trung có thể làm lúa thụ phấn kém hoặc lúa ngậm sữa-chắc xanh bị đổ ngã gây thiệt hại đến năng suất; nhiều

loại bệnh, sinh vật gây hại phát sinh, khó phòng trừ. Do đó, các địa phương cần chỉ đạo đơn vị chuyên môn theo dõi, bám sát đồng ruộng, điều tra phát hiện sớm sinh vật gây hại để xử lý kịp thời. [12]

Bản tin được tổng hợp từ các nguồn:

[1]: Reuters
[2]: PressTV
[3]: Reuters
[4]: VTV24 Money
[5]: Pluse
[6]: Trademap
[7]: FAO
[8]: Cộng tác viên tại ĐBSCL
[9]: Tổng cục Hải quan
[10]: Văn phòng Chính phủ
[11]: Báo Chính phủ điện tử
[12]: Tiền phong

PHỤ LỤC: GIÁ LÚA GẠO TRONG TUẦN

Tỉnh	Địa phương	Mặt hàng	Giá tuần này (đồng/kg)	Thay đổi so với tuần trước (đồng/kg)
An Giang	Các huyện	Lúa Jasmine khô	hết hàng	0
	Các huyện	Lúa IR 50404 khô	hết hàng	0
	Các huyện	Lúa IR 50404 tươi	5500-5600	50
	Các huyện	Lúa OM 4218 khô	hết hàng	0
Sóc Trăng	Thạnh Trị	Lúa IR50404 khô	hết hàng	0
	Thạnh Trị	Lúa RVT tươi	7300	0
	Thạnh Trị	Lúa RVT khô	7900	0
Hậu Giang	Long Mỹ	Lúa IR50404 khô	6200	-100
	Long Mỹ	Lúa OM 4218 khô	hết hàng	0
	Long Mỹ	Lúa IR50404 tươi	hết hàng	0
Tiền Giang	Gò Công	Lúa IR50404 tươi	5000	0
	Gò Công	Lúa IR50404 khô	5400	100



Bản tin được thực hiện bởi AGROINFO

VIỆN CHÍNH SÁCH VÀ CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP NÔNG THÔN

TRUNG TÂM THÔNG TIN PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP NÔNG THÔN

Địa chỉ: 16 Thụy Khuê, Tây Hồ, Hà Nội

Email: info@agro.gov.vn

Website: www.agro.gov.vn